

Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2025-2026

Kaupunginhallitus 04.12.2023 § 324
1438/02.02.00/2023

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä on hyväksyttävä myös kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma, jonka ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Talousarviossa ja -suunnitelmassa laaditaan siten, että se toteuttaa kuntastrategiaa ja hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

Kaupunginhallitus käsitteli talousarvion laatimisen perusteita 26.6.2023 §:ssä 186 antamalla laadintaohjeet ja suunnitteluraamin. Suunnitteluraami ohjeisti laatimaan talousarvion ylijäämäisenä vuoden 2023 talousarvioon perustuen, huomioiden työehtosopimusten korotukset ja huomioimaan laatimisessa tasapainottamisohjelmaan kirjatut säästöt. Talousarvioraami ei sisältänyt pysyvien vastaavien myyntivoittoa tai korotusta veroprosentteihin vaan verotulot huomioitiin nykyisten prosenttien mukaisesti.

Lautakunnat, hallitus, johtoryhmät ja valtuusto ovat käsitelleet talousarviota kokouksissa ja seminaareissa. Kaupunginhallitukselle tuotava talousarvio on kaupunginjohtajan talousarvioesitys. Talousarvioesityksessä on korjattu valtiosuudet viimeisimmän 23.11.2023 päivityksen mukaiseksi. Muutosvaikutus peruspalvelujen valtiosuuksien osalta on -167 000 euroa, mutta samalla on oikaistu myös opetus- ja kulttuuritoimen valtiosuuksia, joissa ennakoidaan valtiosuuksien parantuvan +250 000 euroa. Samoin esitykseen on oikaistu tilapalveluiden osalta ulkoisia vuokratuottoja vastaamaan vuokrasopimusta sisältäen indeksikorotukset, muutosvaikutus tällä on noin +220 000 euroa. Kaupunginhallituksen alta on oikaistu -11 000 euroa kuriiripalveluita. Nämä muutokset sisältyvät kaupunginjohtajan ehdotukseen, eivätkä ole sisältyneet lautakuntien talousarviokäsittelyyn.

Talousarvio on laadittu lautakuntatasolla sitovaksi valtuustoon nähden ja vastuualueetasolla sitovaksi hallitukseen nähden. Määrärahat ja tavoitteet esitetään talousarviossa vastuualueetasoisesti. Poikkeuksena sitovuus asetteluun on kaupunginhallituksen alainen konsernipalvelut, joka on sitova valtuustoon nähden ja sen alla olevat osavastuualueet hallitukseen nähden. Konsernipalvelut esitetään talousarviokirjassa kokonaisuutena.

Talousarvio on laadittu sitovaksi ulkoisten määrärahojensa ja tuloarvioidensa osalta. Sisäiset erät on budjetoitu. Sisäisiä erä ovat yksiköiden välisten palvelujen kustannuslaskenta esimerkiksi vuokrien tai ateria- ja siivouspalvelujen osalta. Sisäisten erien on tarkoitus osoittaa kunkin yksikön todelliset toiminnan kannalta välttämättömät menot, mutta sisäiset erät eivät vaikuta talousarvion tuloksen muodostumiseen.

Talousarvio on laadittu kaupunginvaltuuston hyväksymän strategian mukaisena. Talousarviossa on esitetty palvelualueiden strategian mukaiset toimenpiteet vastuualueittain valtuustoon nähden sitovina. Tarkastuslautakunta on arviointikertomuksessa ottanut kantaa talousarvion tavoitteiden ja mittareiden käsittelyyn. Tavoitteiden ja toimintaa mittaavien mittareiden kehitystyö on jatluvaa ja sitä pyritään kehittämään niin, että mittarit kertovat mahdollisimman hyvin strategian toteutumisesta.

Vuoden 2024 talousarvioesitys on ylijäämäinen 387 690 euroa. Vuonna 2024 kiinteistöveroprosentit ovat: yleinen kiinteistövero 1,10 %, vakituinen asuinrakennus 0,60 %, muut kuin vakituiset asuinrakennukset 1,15 %, yleishyödylliset yhteisöt 0,00 % ja voimalaitokset 1,40 % sekä maapohja 1,30%. Kiinteistöveroprosentit ovat samat kuin vuonna 2023, maapohjan eriyttämistä lukuunottamatta. Verotulojen arvioinnissa on käytetty hyväksi Kuntaliiton veroennustekehikkoa soveltaen. Kuntaveroprosentti on 9,90 %, laista tulleen pyörityssäännön mukaisesti.

Valtionosuudet perustuvat valtiovarainministeriön tekemiin laskelmiin. Valtionosuuslaskelmissa on huomioitu verotuloihin perustuva tasaus ja veromenetyksen korvaus. Valtionosuuksien yhteydessä huomioidaan ja maksetaan tai peritään myös kotikuntakorvauksen netto-osuus. Valtionosuudet ovat talousarviossa 653 540 euroa. Muutos parempaan edellisestä vuodesta tulee operus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksista.

Poistojen ja arvonalentumisten ei ennakoida merkittävästi kasvavan nykyisestä tasosta, sillä investointiesitys investointien nettomenoista on 2,05 euroa.

Investoinnit tullaan rahoittamaan lainarahalla ja kassalla. Uutta lainaa ennakoidaan tarvittavan ensi vuonna 1,5 miljoonaa euroa. Pitkäaikaiset lainat vähenevät ja lainakannan ennakoidaan vuoden 2024 lopussa olevan 29 miljoonaa euroa.

Talousarvioesityksen vuodelle 2024 ja seuraaville kahdelle suunnitelmavuodelle voidaan sanoa olevan tasapainossa. Kuitenkin valtionosuusleikkaukset sote-siirtymän häntinä ja Te-uudistus ja sen myötä tulevat vastuut asettavat kysymyksiä vuosien 2025-2027 talouteen. Tasapainotusohjelman mukaan laadittu talousarvio on realistinen, mutta maailmanpoliittinen tilanne ja sen seurauksena kiristynyt inflaatio ja energiakriisi ovat edelleen ennakoimattomia ja arvaamattomia tekijöitä kustannusten tasapainotuksessa.

Talousarvion liitteenä esitetään henkilöstösuunnitelma talousarviovuodelle 2024. Henkilöstösuunnitelma on laadittu toimialojen suunnitelmien pohjalta, mitkä esitetään myös talousarviokirjassa. Mahdolliset poikkeamat on oikaistu ja suunnitelmista henkilöstön osalta henkilöstösuunnitelmaa käytetään vuoden 2024 osalta ohjaavana asiakirjana.

Valmistelu ja lisätiedot:
taluspäällikkö Hanna-Maija Oksanen
hanna-maija.oksanen(at)taidekaupunki.fi, puh. 044 728 8651

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Anne Heusala

Päätösesitys

Kaupunginhallitus esittää valtuustolle hyväksyttäväksi talousarvion 2024 ja sen liitteenä henkilöstösuunnitelman 2024.

Kaupunginhallitus valtuuttaa taluspäällikön tekemään tarvittaessa talousarvioon mahdolliset tekniset korjaukset.

Käsittely kokouksessa

Keskustelun aikana Sari Päivärinta esitti Arto Lampisen kannattamana, että investointiohjelmasta poistetaan uuden koulun selvittäminen 150.000 euroa. Arto Lampinen esitti, että Pohjaslahden laituriin lisätään 50.000 euroa ja Savonlinnantien suunnittelusta poistetaan 30.000 euroa. Sari Päivärinta kannatti Lampisen esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty pohjaesityksestä poikkeavia kannatettu esitys, asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: ne, jotka kannattavat kunnanhallituksen päätösehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka ovat Sari Päivärinnan esittämän ja Arto Lampisen kannattaman esityksen uuden koulun poistamisesta investointiohjelmasta kannalla, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin. Puheenjohtaja esitti, että äänestys suoritetaan nimenhuutoäänestyksenä. Äänestystapaesitys hyväksyttiin.

Äänestys suoritettiin. Toimitetussa äänestyksessä annettiin 4 JAA-ääntä (Ala-Herttua, Anttila, Lehtinen ja Välimäki) ja 5 EI-ääntä (Lampinen, Lehtonen, Pietiläinen, Päivärinta ja Peltola).

Puheenjohtaja totesi, että kaupunginhallitus päätti äänin 4/5, että investointiohjelmasta poistetaan uuden koulun selvittäminen 150.000 euroa.

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty pohjaesityksestä poikkeavia kannatettu esitys, asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: ne, jotka kannattavat kaupunginhallituksen päätösehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka ovat Arto Lampisen esittämän ja Sari Päivärinnan kannattaman esityksen kannalla Pohjaslahden laiturin lisäämisestä investointiohjelmaan, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin. Puheenjohtaja esitti, että äänestys suoritetaan nimenhuutoäänestyksenä. Äänestystapaesitys hyväksyttiin.

Äänestys suoritettiin. Toimitetussa äänestyksessä annettiin 4 JAA-ääntä (Ala-Herttua, Anttila, Lehtinen ja Välimäki) ja 5 EI-ääntä (Lampinen, Lehtonen, Pietiläinen, Päivärinta ja Peltola).

Puheenjohtaja totesi, että kaupunginhallitus päätti äänin 4/5, että investointiohjelmaan lisätään Pohjaslahden laituriin 50.000 euroa.

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty pohjaesityksestä poikkeavia kannatettu esitys, asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: ne, jotka kannattavat kaupunginhallituksen päätösehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka ovat Arto Lampisen esittämän ja Sari Päivärinnan kannattaman esityksen kannalla Savonlinnantien poistamisesta investointiohjelmasta, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin. Puheenjohtaja esitti, että äänestys suoritetaan nimenhuutoäänestyksenä. Äänestystapaesitys hyväksyttiin.

Äänestys suoritettiin. Toimitetussa äänestyksessä annettiin 5 JAA-ääntä (Ala-Herttua, Anttila, Lehtinen, Pietiläinen ja Välimäki) ja 4 EI-ääntä (Lampinen, Lehtonen, Päivärinta ja Peltola).

Puheenjohtaja totesi, että kaupunginhallitus päätti äänin 4/5, että investointiohjelmasta ei poisteta Savonlinnantietä 30.000 euroa.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että investointiohjelmasta poistetaan uuden koulun selvittäminen 150.000 euroa ja lisätään 50.000 euroa Pohjaslahden laituri.

Kaupunginhallitus valtuuttaa taluspäällikön tekemään tarvittaessa talousarvioon mahdolliset tekniset korjaukset.

Kaupunginhallitus päätti esittää valtuustolle hyväksyttäväksi talousarvion 2024 ja sen liitteenä henkilöstösuunnitelman 2024.